

*mert legyen bár özönvíz
omoljanak le Ninivé gőgös falai
azok ott semmit sem tanulnak
veszélyes öntudattal ácsolnak új
és új keresztetek – nem félvén
hogy az Úr egyszer majd
végleg elfordítja orcáját e földről*

PILIZOTA SZANDRA

Marga: Képzelt emlékével c. kötetből

Diszkréció

*A második bőröd
kabát, mivel múltam
még tartozott neked –
csendem kulcsaival
tele mindkét zsebed.*

Autogram

*Kapart nevekkel
merítkezel
és az én testem
a fénykép sebe:
írott fonálként
dőlnék bele.*

Lakatlan

*Ajtó önmagamon túl,
gondolatba ülő karosszék:
helyednek hűlő teste
csak számomra lehet szép.*

PILIZOTA SZANDRA (1976, Dunaújváros) szülővárosában él, kertészként dolgozik. 2012-ben saját néven megjelent Szaké c. haikukötete után Murrón Skeats álnéven publikált európai történelem ihlette regényeket, több másik álnéven folyóiratokban közöl verset és prózát egyaránt.

Shams: Tűz lesz menedékük

(regényrészlet)

Jegyzet

A történet keretétül I. Szelim szultán egyiptomi hadjárata szolgál, amelynek fő mozgatórugója az egyiptomi – mameluk – uralkodók perzsákkal való szövetkezése volt.

A helyszín Szíria. A térség a Burji mamelukok fennhatósága alatt állt, azonban a szultán felé húzott. 1516. augusztus 24-én az oszmán és mameluk sereg megütközött a Dabiq mezőn (Aleppótól északkeletre található tájegység). Az eredetileg mameluk oldalon felsorakozó szíriai hadvezérek átpártoltak a törökökhöz. A mamelukok elvesztették a csatát, szultánjukat, Al-Ghawrit megölték.

I. Szelim tovább menetelt Kairó felé. A főváros melletti Ridaniyah-ben (vagy Ridaniya) döntő összecsapásra került sor 1517. január 24-én. A mamelukok itt is vereséget szenvedtek. Az oszmán had ellenállás nélkül vonult be Kairóba. A janicsárok feldúlták a várost. A mamelukok új szultánja – Túman – ellentámadást intézett és jelentős veszteséget okozott a török hadseregnek, ám a törökök éjfélkor visszatértek. Túmannak és katonáinak menekülnie kellett. A regényben szereplő jósnő – fiktív személyéppúgy, mint a többi szereplőm – próféciája beteljesült. Szelim szultán elfogatta Túmant, végighurcoltatta a városon, végül felakasztatta a Zuhajla-kapura.

Első

– Allah hatalmas! Allah hatalmas! – ébresztette a hajnali adzán a szunnyadó Aleppót a Magasságos Isten színe előtti leborulásra.

Az ég pírja lassan csorgott az ocsúdó városra és falainak büszke kőgerincére, megostromolta az ősi erődöt a medina felett, utolsó cseppjei a várbörtön alsó celláinak rácsait furdették.

– Allah Hatalmas! Allah Hatalmas! Gyertek és fohászodjatok a Kegyelmes és Mindenható Allahhoz! – kúszott fel a csapongó dallam a tömlöclakó zúzos lábszárain és ziháló mellkasán: kerek arccsontját megkerülvén tolakodott a konokul összeszorított szemhéjak közé.

A mameluk testőrség egykori tisztje – Lahab Ibn Rafi Abu Siraj Al-Wadud – nehezen eresztette szülőházájába repítő álmát. A piramisok tövében őrizte édesatyja – Szegény Rafi – három tevéjét. Feje fölött pörgetvén botját sózott a núbiai formázatú tolvaj derekára. Diadalmas kiáltását összekeverte a szél a szír imára hívó kántálással. A homok lehült a talpa alatt. A háta mögött a falak pokolvaras penészfoltokat verejtékeztek.

Lahab Mekka felé fordulva szólott a Magasságos és Kegyelmes Allahhoz. Fohászkodott, hogy a hazug Hilal által ellene koholt vád hamisnak bizonyuljon. Fohászkodott, hogy a bej fia megkapja méltó jutalmát e világon és a túlvilágon is.

– Állj fel, te féreg! – „köszöntötte” Korhely Badr a „bej fogadójának díszvendégét”. – Khai'r bey vár reád!

Lahab feltápáskodott. A gyűlölet sírgödörre ásta beesett fekete szemét. Nem törődött a háta mögötti két másik strázsával. Megragadta Korhely Badr torkát, hogy a huszadik unokatestvérének a szuszát is kiszorongassa belőle:

– Reád pedig a Pokol tüze!

Korhely Badr – eddig barna – pofázmánya kékbe öltözött, a halálfélelem két labdacsával düleedt Lahabra. A rab az övéen csüngő kard után kapott, ám a katonák ökle az ütlegek záporával „jutalmazta”.

A mameluk térdei megbicsaklottak. Állcsúcsa – zuhantában – csattanva találkozott Korhely Badr vádlijával. Lahab a fogát köpte. A bordakosarába költözött sajgás nem engedte felkászálódni. Az egyik pribék fellódította a gallérjánál fogva. Lahabból ocsmány szitkok gurguláztak a fiatalemberre, aki a homlokához vágott valamit: elhallgattatta.

A vödör vízzel loccsanó röhögés és éles nyerítés térítette észhez a kábult Lahabot. A lovak patái és Khai'r bey – a kormányzó – cipőit delejezték. Az idős férfi kényszerítette, hogy felpillantson:

– Lahab, fiam...

A bey egyszerű fehér ruhát és egy fekete beduin kaftánt viselt. Példát véve Mohamed Prófétáról – Béke Legyen Vele – szerényen öltözködött, étkezett és élt.

Lahab térdre vetette magát legmélyebb tisztelete jeléül. Khai'r intett, hogy álljon nyomban talpra. Önmagát fedezte fel e remek harcosban: mind a ketten mameluk származással büszkélkedhettek.

– Allah Kegyelmes. Mi emberek Őt követjük. Ám azt is tudjuk, ha nem metsszük el az ellen torkát, a mi vérünk öntözi a homokot. Kész vagy ismét engem szolgálni?

– Hűségemet és életemet bírod!

– Örömmel tölt el visszatérésed, ám egyben rút árulás keseríti a szívemet. Mameluk csapatunk közül valók azok, kik felláztak... a Fényes

Porta ellen. Csak az alkalmat várják, hogy a mi Padisahunkat kardélre hányják. A feladatod felkutatni és megbüntetni őket – Khai'r bey feleslegesnek tartotta újfent elbeszélni azon igaz pletykákat, miszerint I. Szelim és serege közeledik, akárcsak a kairói zsarnok Al-Ghawri szultán bukását.

Lahab ugyan érzett némi ellenkezést, ám élni akarása felülkerekedett mindenén.

*

A húsos nyársak fűszeres illatukkal csábították a népeket.

– Shish kebab a gyomrok vágya, Abdalhoz gyertek már ma! – az éték-mester hajlongva szolgálta ki a vevőket.

Ravasz mosolyával az arany illúzióját mázolta az ezüstpénzekre.

A mamelukok fennhatósága alatt a szíriai egyre csak szegényedett. Abdal pedig úgy csökkentette az árakat, mintha a fogát húznák.

Kateeb – a fegyverkészítő nyolcesztendő kisinas – cingár lévén könnyedén cikázott a tömegben. A festett standhoz lapult. Hatalmas fekete szemével falta az összes húst és az árust:

– Abdal bácsi!

– Éhenkórász! Ha nincsen pénzed, nem eszel!

Kateeb mintha meg sem hallotta volna. Abdal orcája gutaütéses vereségbe lobbant. Tenyerét a fiúra emelte:

– Takarodj, átkozott fattyú!

A csuklóját vasmarok csavarta ki. Megrökönyödve tátogott a mameluk parancsnokra. Az sötét salvárt, vörös selyemövet, kék kaftánt és szürke turbánt viselt. Lahab – gúnynevén Szegényfia – egy hete még a ló farkához kötve vonszoltatott be a várba.

– Megtagadod az ételt a szűkölködőktől?! Allah mindent lát! A tűz lesz menedéked, gazember!

– Én... meg akartam vigasztalni a fiút... – hebegte.

– Akkor meg is eteted! Itt és most!

Abdal túlbuzgón tolt a pocakját a rostélyok felé. Még kövérebb verejtékcseppeket hizlalt a homlokán, mint eleddig. A legtermetesebb húsokat halmozta a legszélesebb lapos kenyérbe.

– Vedd, fiam!

Kateeb rögtön csámcsogni kezdett.

– Égesse a tenyeredet, kapzsi patkány! – Lahab megvetően vágta a kereskedőhöz az ezüstérmét.

– Köszönöm, Lahab bácsi!

– A jó muszlim, aki segít a szegényeken. Abdal rossz muszlim. A sejtánok fogják sütögetni a pokolban! Ahogy ő teszi ezt a húsokkal e világon ... Elviszel a mesteredhez?

– Igen. Nagyon sok kardot csináltunk. Megint háború lesz?

– Haramiák fosztogatják a karavánokat. A katonáimmal őket tanítjuk mőresre. – Részben igazat szóltott: a lázadók mindegyike hétpróbás rabló volt és az egyiptomi szultán jóváhagyásával művelték gaztetteiket.

adzán – imára hívás, müezzin

medina – óváros

pokolvar – lépfenés seb

bey – Khai'r bey, Aleppo mameluk származású kormányzója

Fényes Porta – Török Birodalom. Szíria közigazgatásilag az egyiptomi mamelukokhoz tartozott. Ám a lakosság szívesebben lett volna a török szultán alattvalója. Több kormányzó, törzsfő titkon átállt a török oldalra, amikor I. Szelim hadjáratot indított Al-Ghawri egyiptomi szultán ellen. A regényben említett lázadók bizonyára nem értettek egyet azzal, hogy Khai'r bey is Szelimet támogatta.